

kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö asiassa STM019:00/2018 ja STM/951/2018.

Sosiaali- ja terveysministeriölle

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on 27.2.2018 pyytänyt Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa (Valvira) antamaan lausuntonsa luonnoksesta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 2 a §:n (1120/2010) muuttamisesta. Säännöstä on ehdotettu tarkennettavaksi siten, että soveltuvan taustakoulutuksen lisäksi myös vaadittu kahden vuoden työkokemus tulee olla suoritettuna ennen psykoterapiakoulutusta. Lausunto on pyydetty toimittamaan 28.3.2018 mennessä.

Valviran lausunto

Työkokemuksen ajoittuminen ennen psykoterapiakoulutusta

Ehdotettu terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 2 a §:n tarkennus perustuu Eduskunnan oikeusasiamiehen päätökseen 19.7.2017 (EOAK/4316/2016), jossa oikeusasiamies on esittänyt STM:lle että se ryhtyisi tarvittaessa toimenpiteisiin terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen 2 a §:n 3 momentin sanamuodon täsmentämiseksi psykoterapiakoulutukseen hakeutuvien työkokemuksen ajoittumisen osalta.

Valvira pitää ehdotettua tarkennusta kannatettavana. Tarkennus vastaa nykyisen säännöksen tarkoitusta sekä useita vuosia vallinnutta käytäntöä työkokemuksen ajoittumisen suhteen.

Valvira esittää, että säännöksen perusteluja täsmennettäisiin vielä siltä osin, että tällä tarkennuksella on tarkoituksena ainoastaan täsmentää sanamuoto vastaamaan pitkään vallinnutta käytäntöä työkokemuksen ajankohdan suhteen suomalaisessa psykoterapiakoulutuksessa, ja että täsmennys koskisi kaikkia säännöksen soveltamisalaan kuuluvia koulutuksia niiden alkamisajan kohdasta riippumatta. Tarkennuksella ei siten olisi tarkoitus muuttaa käytäntöä ennen tarkennusta aloitettujen koulutusten osalta.

Valvira katsoo, että Valviran esittämällä täsmennyksellä ei olisi vaikutusta suomalaisiin psykoterapeuttikoulutuksiin, sillä työkokemusvaatimus ennen koulutukseen hakeutumista on jo ollut suomalaisten koulutustahojen käytäntönä pitkään, jo siis ennen asetusmuutosta 1120/2010. Ulkomaisia koulutuksia puolestaan verrataan aina ajankohtaiseen suomalaiseen koulutukseen.

Valviran käsityksen mukaan aiottua säännösmuutosta työkokemuksen ajoittumisen suhteen on kuitenkin saatettu tulkita myös niin, että puheena oleva työkokemusvaatimus ei soveltuisi ennen nyt aiottua tarkennusta alkaneisiin koulutuksiin. Valviran käsityksen mukaan tarkennusta on tulkittu siten, että

Dnro V/9620/2018

21.3.2018

asetukseen ehdotettu tekstimuutos työkokemuksen ajoittumisesta etukäteen voisi tulla voimaan vasta siirtymäajan jälkeen eikä se voisi vaikuttaa taannehtivasti mihinkään nykyisiin koulutuksiin. Valvira katsoo, ettei asetuksen sanamuodon tarkennuksessa ole kuitenkaan kyse edellä esitetystä tilanteesta, vaan tarkoituksena on ainoastaan täsmentää sanamuotoa vastaamaan säännöksen tarkoitusta ja pitkäaikaista käytäntöä, jota Valvirakin on soveltanut käytännössään. Valvira toivoo, että tällaisten tulkintojen aiheuttamat mahdolliset epäselvyydet voitaisiin oikaista säännöksen perusteluissa.

Valtioneuvoston asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun asetuksen muuttamisesta (1120/2010) perustelumuihistiossa (3.12.2010) todetaan, että psykoterapiakoulutukseen hakeutuvalta tulee edellyttää riittävästi psykologian ja psykiatrian opintoja joko tutkintoon sisältyvinä tai lisäkoulutuksena sekä merkittävää työkokemusta alalta. Valviran valtakunnalliselta yliopistojen psykoterapeuttikoulutuskonsortiolta 6.10.2017 saadussa lausunnossa todetaan, että koulutus, joka ei rakennu työkokemuksen tuoman osaamisen pohjalle, ei vastaa asetuksen 1120/2010 tarkoittamaa psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavaa koulutusta. (LIITE) Edellä esitetyn perusteella Valvira katsoo tärkeäksi, että nyt tarkennuksen kohteena olevan säännöksen perusteluissa tulisi olla selkeästi mainittuna ennen asetuksen tarkennusta alkaneiden koulutusten asema. Valvira toteaa, että suomalaisten, yliopistolaissa tarkoitettujen, yliopistojen ollessa kyseessä tulkinta ei aiheuta ongelmaa. Ongelma saattaa tulla esille lähinnä verrattaessa ulkomaisia koulutuksia suomalaiseen koulutukseen.

Yliopistolain mukaisen yliopiston järjestämä koulutus

Edellä mainitussa perustelumuihistiossa on lisäksi todettu, että psykoterapeuttikoulutus on yliopistolain (558/2009) tarkoittamaa täydennyskoulutusta, jota yliopistot järjestävät itse tai yhteistyössä muiden koulutusorganisaatioiden kanssa. Itse asetustekstistä ei kuitenkaan käy selvästi ilmi, että 2 a §:ssä mainitulla koulutuksella tarkoitetaan nimenomaan yliopistolaissa tarkoitettujen yliopistojen järjestämää psykoterapeuttikoulutusta.

Valvira pitää tarkoituksenmukaisena, että viittaus yliopistolakiin lisättäisiin asetukseen, vaikka säännöksen tarkoitus on Valviralle ja yliopistolain mukaisille yliopistoille sinänsä selvä. Terveydenhuollon ammattihenkilölaissa ja -asetuksessa on kuitenkin yleisesti noudatettu tapaa käyttää lakiviittauksia. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa joko säännöksen otsikossa tai säännöstekstissä on mainittu, onko kyse Suomessa saadusta koulutuksesta (esim. 4 §: *Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto myöntää hakemuksesta henkilölle, joka on suorittanut yliopistolaissa (558/2009) tarkoitettussa yliopistossa lääketieteen lisensiaatin tai hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnon, oikeuden harjoittaa lääkärin tai hammaslääkärin ammattia laillistettuna ammattihenkilönä*), muussa Euroopan unioniin tai Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa saadusta koulutuksesta taikka Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolella saadusta koulutuksesta.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa asetuksessa on puolestaan useissa kohdin viittaus lainsäädäntöön, johon kyseiset koulutukset perustuvat. Esimerkiksi koulutetun hierojan ammattinimikkeen käyttöoikeuteen johtavan koulutuksen osalta asetuksen 2 §:ssä viitataan ammatillisesta aikuiskou-

Dnro V/9620/2018

21.3.2018

lutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettuun näyttötutkintoon. Asetuksen 3 §:ssä puolestaan viitataan lääketieteen opiskelijoiden osalta yliopistojen tutkinnoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (794/2004) tarkoitettuihin opintoihin. Valvira katsoo, että myös asetuksen 2 a § :n yliopistojen osalta viittaus yliopistolakiin olisi johdonmukainen.

Mikäli STM katsoo, että puheena olevassa säännöksessä on tarkoitettu nimenomaan yliopistolain mukaisen suomalaisen yliopiston järjestämää psykoterapeuttikoulutusta, Valvira esittää, että tämä tarkoitus kävisi selvästi ilmi säännöksen sanamuodosta. Viittaus yliopistolakiin noudattaisi asetuksessa muutoinkin noudatettua logiikkaa lakiviittausten suhteen.

Viittauksen lisäystä asetukseen puoltaa sekin seikka, että Eduskunnan oikeusasiamiehelle keväällä 2014 tehdyssä asiaa koskevassa kantelussa on esitetty, että Valvira on tulkinnut psykoterapiakoulutukseen liittyvää lakia ja asetusta niiden sanamuotojen vastaisesti. Kantelussa on todettu, että asetuksen 2 a §:ssä ei mainita, että yliopistolla tarkoitetaan suomalaista yliopistoa. Valviran asiassa antaman selvityksen jälkeen Eduskunnan oikeusasiamies on 22.10.2015 ratkaisussaan (Dnro 2220/4/14) todennut säännöksen olevan tulkinnanvarainen kantelussa tarkoitettulla tavalla, mutta että sääntelyn tarkoitus ja systeemin yhteys kokonaisuudessaan arvioiden Valvira ei ole ylittänyt harkintavaltaansa katsoessaan, että ammattihenkilölain 5 §:n 2 momentissa ja asetuksen 2 a §:ssä tarkoitetaan nimenomaan suomalaisessa koulutusjärjestelmässä suoritettua koulutusta. Eduskunnan oikeusasiamies on todennut, että kysymys edellä mainitun lain ja asetuksen oikeasta tulkinnasta kuuluu kuitenkin viime kädessä tuomioistuimen ratkaistavaksi.

Valviran näkemyksen mukaan Eduskunnan oikeusasiamies ei olisi ottanut kyseistä kantelua tältä osin käsiteltäväksi, mikäli asetuksen tarkoitus kävisi selvästi ilmi asetuksen sanamuodosta. Valvira katsoo, että viittaus yliopistolakiin tulisi tämänkin perusteella lisätä säännökseen, jottei asian tulkinnanvaraisuuden vuoksi asiaa tarvitsisi saattaa tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Valvira on mielellään mukana asian jatkovalmistelussa.

Ratkaisija: Henriksson Markus Virka-asema: Ylijohtaja Esittelijät: Kangas Jenni, Lakimies Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asiankäsittelyjärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.
--

Liitteet

Koulutusconsortion lausunto 6.10.2017